

No 1. maija jaunas iespējas Latvijas eksportētājiem

Avots: iFinances

No 2026. gada 1. maija sāks piemērot ES un Mercosur valstu pagaidu tirdzniecības nolīgumu, kas būtiski atvieglos piekļuvi Dienvidamerikas tirgum arī Latvijas uzņēmumiem. Nolīgums paredz tarifu samazināšanu vai atcelšanu lielākajai daļai preču, vienkāršākas muitas procedūras un potenciāli ievērojamu eksporta pieaugumu, vienlaikus nodrošinot aizsardzības mehānismus jutīgām ES nozarēm, vēsta Ārlietu ministrija.

Šā gada 1. maijā uzsāks piemērot ES - Mercosur Pagaidu tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienības (ES) un trīs Mercosur valstīm - Urugvaju, Argentīnu un Brazīliju. Drīzumā sagaidāms arī ceturtais Mercosur dalībvalsts Paragvajās paziņojums, kas ļaus uzsākt pagaidu piemērošanu visā nolīguma teritorijā.

Nolīguma pagaidu piemērošana attieksies vienīgi uz tirdzniecības jomu, nodrošinot ātrāku ES, tostarp Latvijas, uzņēmumu piekļuvi Mercosur valstu tirgiem. Pateicoties nolīgumam, ES ikgadējais eksports uz Mercosur valstīm varētu pieaugt līdz pat 39%. Tāpat nolīgums Eiropā ļaus radīt vairāk nekā 440 000 darbavietas.

Līdz ar Pagaidu tirdzniecības nolīgumu spēkā stāsies arī Aizsargpasākumu regula, kas nodrošinās papildu aizsardzību jutīgiem ES lauksaimniecības produktiem. Ārlietu ministrija uzsver, ka nolīguma piemērošana dod būtiskas priekšrocības ES, kā arī Latvijas eksportējošiem uzņēmējiem Mercosur valstu tirgos, kas līdz šim ir bijuši grūti pieejami. Nolīgums ir stratēģiska partnerība ar Latīņamerikas valstīm, kas veicinās Eiropas un Latvijas eksportu jaunos tirgos un jaunu darbavietu izveidi. Tas izveido pasaulē lielāko brīvās tirdzniecības zonu – tā aptvers teju ceturto

daļu no globālā IKP, radīs vairāk nekā 700 miljonu lielu patērētāju tirgu ES un Brazīlijā, Argentīnā, Paragvajā un Urugvajā ar lielu ekonomisko potenciālu. Savukārt ES uzņēmumiem nolīgums ik gadu ļaus ietaupīt 4 miljardus eiro muitas nodokļos – tiks atcelti importa tarifi 9% ES produktu Mercosur valstīs.

Ieguvumi Latvijas uzņēmumiem:

- Ienākšanu Dienvidamerikas tirgū sekmēs zemākas vai pilnībā atceltas muitas nodevas un vienkāršākas muitas procedūras. Piemēram, ES šis nolīgums paredz muitas tarifu atcelšanu vai būtisku samazinājumu rūpniecības precēm, IKT produktiem un automobiļiem (tarifs šobrīd 14-20% un 35%), un pārtikas produktiem un dzērieniem (tarifi šobrīd 10-55%).
- Nolīgums paredz zemākus tarifus galvenajiem Latvijas eksporta produktiem – mašīnām, elektroiekārtām, koksnes izstrādājumiem, ķīmiskajām vielām, farmācijas un pārtikas produktiem, kā arī vienkāršākas muitas procedūras.
- Nolīgums Latvijas uzņēmējiem ļaus iesaistīties globālajās piegāžu ķēdēs, sadarbojoties ar citu ES dalībvalstu partneriem, kuri jau eksportē uz šo reģionu. *Mercosur* valstis arī atvērs savus publisko iepirkumu tirgus un samazinās šķēršļus telekomunikāciju, transporta un finanšu pakalpojumu sektoros.
- Uzlabotie digitālās tirdzniecības noteikumi ļaus Latvijas IT nozarei paplašināties *Mercosur* tirgū. Savukārt, Latvijas uzņēmumi, kas jau darbojas Brazīlijas tirgū, gūs labumu no pakalpojumu sektora atvēršanas, tarifu atcelšanas mašīnām un elektroiekārtām u.tml.
- Nolīgums paredz īpašus risinājumus mazo un vidējo komersantu iesaistei tirdzniecībā.

Pagaidu tirdzniecības nolīgumu var piemērot tikai starp ES un tām *Mercosur* valstīm, kas to ir ratificējušas. Savukārt ES dalībvalstu nacionālie parlamenti lems par Partnerības nolīguma

ratifikāciju, kas ietver plašāku tvērumu, līdztekus tirdzniecības jautājumiem iekļaujot arī politisku un cita veida sadarbību.